

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1083/2019
31.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Стојана Шендуле, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Стојана Шендуле, адвоката Ратка Марчете, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину К 59/17 од 04.06.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 713/2019 од 21.08.2019. године, у седници већа одржаној дана 31.10.2019. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Стојана Шендуле, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину К 59/17 од 04.06.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 713/2019 од 21.08.2019. године у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтев браниоца окривљеног у преосталом делу одбацује.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зрењанину К 59/17 од 04.06.2019. године, окривљени Стојан Шендула оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од три године и шест месеци. На основу члана 246. став 7. КЗ од окривљеног је одузето 10 пакетића од пластичне кесе са супстанцом беле боје у облику грумена укупне нето масе 4,61 грама за коју је вештачењем утврђено присуство анфетамина и кофеина које се имају уништити након правноснажности пресуде. На основу члана 264. став 1. ЗКП, окривљени је обавезан на плаћање судског паушала у износу од 5.000,00 динара као и да Вишем јавном тужилаштву у Зрењанину надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 15.600,00 динара, а Вишем суду у Зрењанину износ од 2.420,00 динара, све у року од 15 дана од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 713/2019 од 21.08.2019. године, усвајањем жалбе Вишег јавног тужиоца у Зрењанину у делу одлуке о кривичној санкцији, преиначена је првостепена пресуда тако што је другостепени суд окривљеног Стојана Шендулу због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од четири године, док је жалба браниоца окривљеног одбијена као неоснована, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против ових пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног Стојана Шендуле, адвокат Ратко Марчета, због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1-3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио предметно кривично дело или да побијане одлуке укине и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу и сматрајући да присуство јавног тужиоца и браниоца окривљеног не би било од значаја за доношење одлуке, одржао седницу већа у смислу члана 488. став 2. ЗКП, на којој је размотрио списе предмета са пресудом против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је нашао:

Указујући на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП бранилац окривљеног Стојана Шендуле, у захтеву за заштиту законитости истиче да је доказна радња претресања стана, чији је држалац АА, спроведена противно условима прописаним у члану 156. ЗКП и то из разлога што је погрешно као држалац стана означен АА, иако је власница непокретности ББ, те да су радници полиције били дужни да власника стана ББ, па чак и држаоца стана АА упозоре на њихово право на пуномоћника из реда адвоката ког упозорења у конкретном случају није било, већ је АА погрешно упозорен да има права на браниоца иако он није био осумњичени и зато што овлашћена службена лица нису обавестила осумњиченог Стојана Шендулу нити његовог браниоца о наведеној доказној радњи како би могли да присуствују истој нити су обезбеђени сведоци претресања. У вези са тим, бранилац у захтеву наводи и то да сведок претресања ВВ пре почетка ове радње није упозорена у смислу члана 156. став 7. ЗКП, а да други сведок претресања ГГ, син власника стана ББ (која је блиски сродник са окривљеним), спада у круг лица која могу да буду ослобођена од дужности сведочења, при чему се ради о психички оболелој особи, због чега ово лице, према ставу браниоца, није могло бити одређено да у својству сведока присуствује претресању. Како је радња претресања стана спроведена незаконито, то су према ставу браниоца, записник о претресању стана, потврда о привременом одузимању предмета и спроведено вештачење привремено одузетих предмета, незаконити докази на којима се пресуда према одредбама ЗКП није могла заснивати.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Наиме, из списка предмета произлази да је претресање стана АА обављено дана 30.09.2015. године, на основу наредбе судије за претходни поступак Вишег суда у Зрењанину Кппр 101/2015 од 30.09.2015. године која радња је извршена наведеног дана од 14.30 до 14.50 часова у присуству држаоца стана, АА и два пунолетна грађанина у својству сведока, те да је држаоцу стана предата наредба о претресању, након чега је поучен да има право да узме адвоката који може присуствовати наведеној радњи у смислу члана 156. став 2. ЗКП, али да исти није захтевао присуство адвоката, што је све констатовано у записнику о претресању стана Министарство унутрашњих послова ОКП ПУ Кикинда КППР 101/2015 од 30.09.2015. године.

Како су овлашћена службена лица полиције радњу претресања стана извршила у предистражном поступку када окривљени Стојан Шендула још увек није имао својство осумњиченог и када није имао браниоца (јер је окривљени у својству осумњиченог саслушан у ОКП Кикинда дана 30.09.2019. године у 17.30 часова пошто му је претходно постављен бранилац по службеној дужности), то окривљени и његов бранилац пре него што је обављена радња претресања стана нису могли да буду обавештени о предузимању наведене доказне радње.

Поред тога, радња претресања стана обављена је у присуству два пунолетна грађанина као сведока – ВВ и ГГ који су према записнику о претресању стана поучени о њиховој улози приликом вршења претресања у складу са одредбом члана 156. став 7. ЗКП, који записник су ова лица без примедби потписала, па околност што је ГГ син власнице стана, ББ, не доводи у питање његову способност да буде сведок претресања с обзиром да у смислу одредбе члана 156. став 7. ЗКП, сведок претресања може бити сваки пунолетни грађанин.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд налази да радња претресања стана Радета Шајна није обављена у супротности са одредбама Законика о кривичном поступку, па самим тим записник о претресању стана, потврда о привремено одузетим предметима и налаз и мишљење вештака који се односи на одузету супстанцу, по налажењу овог суда, нису незаконити докази који не би могли бити коришћени у кривичном поступку.

Бранилац окривљеног у захтву истиче и то да је битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП правноснажном пресудом учињена и тиме што се наведене пресуде заснивају на незаконитим доказима – исказима сведока АА, ДД, ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ који се у једном делу односе на садржину исказа привилегованог сведока, ББ, која је искористила своје законско право да не сведочи у предметном кривичном поступку.

Врховни касациони суд налази, а насупрот наводима захтева, да се наведени сведоци у својим исказима нису изјашњавали о садржини исказа сведока ББ датом пред Вишим јавним тужиоцем у Зрењанину (који доказ је издвојен списка предмета, јер је иста искористила своје право да не сведочи у поступку у смислу члана 94. став 1. ЗКП), већ искључиво о околностима и својим непосредним опажањима везаним за радњу претресања којој је сведок АА присуствовао у својству држаоца стана, а остали сведоци као овлашћена службена лица полиције која су извршила наведену радњу.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је оценио као неоснован захтев браниоца окривљеног Стојана Шендуле у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Према наводима захтева побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног Стојана Шендуле повређен је кривични закон из члана 439. тачка 1) ЗКП са образложењем да је вештачењем одузете супстанце утврђено да се не ради о опојној дроги већ о амфетамину, као врсти психоактивне материје, али не и то о којој количини амфетамина се ради, јер одузета супстанца представља смешу амфетамина и кофеина, па самим тим није утврђено ни да ли је одузета количина амфетамина могла имати психоактивно дејство, јер би се у случају да се ради о незнатној количини амфетамина која не може имати психоактивно дејство на људску психу, изостала противправност у поседовању такве супстанце.

Међутим, Врховни касациони суд налази да бранилац окривљеног изнетим наводима захтева, иако се формално позива на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, у суштини оспорава чињенично стање утврђено у правноснажној пресуди у вези са обављеним вештачењем и својством одузетог амфетамина као психоактивне супстанце.

Како чланом 485. члан 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке или поступка који је претходио њеном доношењу није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због погрешног и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Стојана Шендуле у овом делу оценио као недозвољен.

Бранилац окривљеног у уводу захтева истиче да су побијане правноснажне пресуде донете уз учињене повреде закона из члана 439. тачка 2) и 3) ЗКП, али истакнуте повреде закона не конкретизује.

Одредбом члана 484. ЗКП, прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење.

При томе обавеза навођења разлога за подношење захтева због повреде закона подразумева не само формално означавање о којој повреди закона се ради, већ и указивање на то у чему се она састоји.

С обзиром на то да се у образложењу захтева браниоца окривљеног Стојана Шендуле не наводи у чему се састоје истакнуте повреде закона, а како Врховни касациони суд правноснажну одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у оквиру разлога, дела и правца побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости у смислу члана 489. став 1. ЗКП, и није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледају повреде закона на које се захтевом указује, то је оцењено да захтев браниоца окривљеног Стојана Шендуле у овом делу, нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП.

Из изнететих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) и тачка 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић